

בס"ד ובשם כל ישראל

שיחות הר"ן – אות קעז

חזק את אחד להיות בשמחה ואמר שראוי לו לשמח בהשם יתברך. ואף על פי שאין אתם יודעים מגדולת השם יתברך ראוי לכם לסמך עלי. כי אני יודע מגדולתו יתברך. והזכיר אז הפסוק (תהלים קלה ה): "כי אני ידעתי כי גדול ה' וכו' ...

שיחות הר"ן – אות א

כי אני ידעתי כי גדול ד' ואדונינו מכל אלהים (תהלים קלה, ב). דוד המלך עליו השלום אמר: כי אני ידעתי. אני ידעתי דיקא, כי גדלת הבורא יתברך אי אפשר לומר לחברו ואפלו לעצמו אי אפשר לספר מיום ליום לפי מה שמזריח לו ומתנוצץ לו באותו היום. אינו יכול לספר לעצמו ליום שני הזריחה וההתנוצצות של גדלתו יתברך שהיה לו אתמול ועל כן אמר: כי אני ידעתי, אני ידעתי דיקא. כי אי אפשר לספר כלל, ואמר שמה שכתוב אחריו: כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ וכו', הוא ענין אחר לגמרי ורחוק לגמרי משבח כי אני ידעתי. כי כונתו באלו הדברים כי אני ידעתי אי אפשר לספר כלל, והוא גבוה מאד מאד, גבוה מעל גבוה, מה שאי אפשר לפה לספר רק אני ידעתי דיקא כנ"ל וכמו שכתוב בזהר (ח"א קג, ב): נודע בשערים בעלה (משלי לא, כג) כל חד לפום מה דמשער בלבה כמבאר במקום אחר.

שיחות הר"ן – אות רצט

אחר שמחת תורה הייתי רגיל לבוא אליו. אחר שמחת תורה שאל אותי אם הייתי שמח בשמחת תורה. וספר לי כמה פעמים איך היו העולם שמחים בביתו והיה לו נחת גדול מזה וכן עוד פעם אחת באמצע השנה דבר עמי מענין שמחת תורה אם אני מרגיש שמחה בלבי אז או על כל פנים פעם אחת בשנה אם אני מרגיש שמחה בלבי (וברוך ה' שעזרני בחסדו הגדול לשמח בכל לב כמה פעמים בשנה. והרגשתי השמחה בלבי מה שאי אפשר לספר לחברו כלל. כי שמחת יהדותנו מה שזכינו להיות מזרע ישראל ולהאמין בו יתברך הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה, ואי אפשר לספר לחברו כלל. כמו שמבאר אצלינו כמה פעמים בפרט בחינת הדבקות שמרגישים בשעת השמחה אפלו הפחות שבישראל זה אי אפשר לספר כלל) כי חפצו ורצונו היה מאד שנהיה שמחים בכל השנה כלה בפרט בשמחת תורה ופורים ובשבת ויום טוב. וספר לי שפעם אחת בשמחת תורה רקד בעצמו לבדו בחדרו בלי סיועת אנשים אחרים.

שיחות הר"ן – אות ריז

אמר שאיתא בספר אחד שמה שמובא בספרי המחקרים ראייה שצריכין לחקר מפסוק וידעת היום והשבות אל לבבך וכו', שצריכין לדעת אותו יתברך על פי חקירות. זה הפרוש הוא מכת הקראים שהם מפרשים פסוק זה כך שצריכין לדעת אותו יתברך על פי חקירות, אבל האמת לא כן הוא כי באמת העקר לדעת אותו יתברך הוא רק על ידי אמונה שלמה שעל ידי זה דיקא זוכין אחר כך לדעת והשגה גדולה בידיעת רוממותו יתברך שמו. וכמו שכתוב: וארשתידך לי באמונה וידעת את ה'. ועין בלקוטי הלכות ביורה דעה הלכות גלוח, שם מבאר היטב שעקר הידיעה הוא על ידי אמונה, עין שם. ובאמת עקר הפרוש הפשוט של פסוקים אלו המזהירים לדעת אותו יתברך כגון: וידעת היום והשבות וכו'. וכן: דע את אלקי אביך ועבדהו. וכן: דעו כי ה' הוא אלקים וכו', עקר האזהרה זו היא בפשיטות לדעת ולזכר אותו יתברך תמיד בכל עת ואל ישכח אותו יתברך חס ושלום בשום עת כמו למשל שדרך המלכים והאדונים שמזהירין את עבדיהם שידעו שיש עליהם מושל ובפרט אנשי חיל של המלכים שמלמדין אותם שידעו מי המלך והקיסר שלהם למען תהיה יראתו על פניהם ויעבדו עבודתם בשלמות וכן הרגילות לומר להעבד דע שיש עליך אדון ומושל, שהכונה שיקח זאת בדעתו בכל עת ואל ישכח לבל יעשה שום דבר נגד רצונו כמו כן להבדיל במלכותא דשמיא שמזהיר אותנו דע את אלקי

אביך וכו'. הינו ידוע תדע ואל תשכח בשום עת. וכן: וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלקים וכו'. וכן: דעו כי ה' הוא אלקים. כי בודאי צריכין כמה וכמה אזהרות גדולות ורבות על זה בכמה וכמה לשונות כי אף על פי שכל אחד יודע בכלל כי ה' הוא האלקים, אף על פי כן מחמת טרדות עולם הזה ותאוותיו והבליו נמצאים הרבה שברב העתים שוכחים אותו יתברך. ועל זה מזהירים הפסוקים: דעו כי ה' הוא האלקים וכו', וכן: דע את אלקי אביך וכו', כלומר קחו זאת בדעתכם היטב עד שיהיה קשור וחזק בדעתכם ולבבכם בכל עת. וזה: וידעת היום והשבות אל לבבך וכו', כי זה עקר שלמות הידיעה כשמקשרין הדעת אל הלב לידע בלבו היטב כי ה' הוא אלקים וכו', כי בכל עת שמשימין זאת אל לבבו היטב כי ה' הוא האלקים בודאי נופל פחדו ואימתו ויראתו עליו לבלתי יחטא. ואי אפשר לדבר בזה יותר כי ידיעת אלקותו יתברך הוא לכל חד כפום מה דמשער בלבה כידוע. וכל חד כפום מה דמשער בלבה יבין היטב דברינו אלה. אבל חלילה לומר שכונת הפסוקים לדעת אותו יתברך על פי חקירות אנושיות הבנויים על שכל המטעה כי עקר הידיעה ממנו יתברך כבר הודיעו לנו אבותינו הקדושים שיגעו וטרחו כל ימיהם ופשטו את עצמם מגשמיות לגמרי כי שברו כל התאוות והמדות בתכלית ובפרט הרע הכולל שהוא תאות המשגל. ועל ידי זה היה דעתם בשלמות וזכו להכיר את בוראם בתכלית השלמות והניחו לנו ירשה טובה כזאת. ואנחנו מחיבים לקבל הירשה הטובה הזאת בשמחה גדולה כמו שנאמר: אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירשתנו וכו' רק הפסוקים מזהירים אותנו לקח הידיעה הקדושה הזאת במחנה ולהמשיכה ולקשרה בלבנו היטב תמיד בכל עת למען תהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא וכו'.

שיחות הר"ן – אות לט

ראוי שירגיש צרת יחיד מכל שכן צרת רבים, חס ושלום, בלב. כי אפשר שידע מהצרה חס ושלום, ויודע בברור כאב הצרה חס ושלום, ועם כל זה לבו אינו מרגיש הצרה כלל. ועל כל פנים צרת רבים, חס ושלום, ראוי שהלב ירגיש כאב הצרה. ואם אינו מרגיש צריך להכות הראש בקיר, הינו להכות הראש בקירות לבבו, כמובא במקום אחר (לקוטי קמא, סימנים טו, קנד) על פסוק: "וידעת היום והשבות אל לבבך" (דברים ד, לט), שצריך להביא הדעת בהלב. והבן היטב. אחר כך שמעתי בשמו שאמר שזהו בחינת "ויסב חזקיהו פניו אל הקיר" (ישעיה לח, ב), שהסב והמשיך הפנים שהוא המח והדעת אל קירות הלב, הינו כנזכר לעיל, כי עקר הפנים היא החכמה והדעת שהוא אור הפנים כמבאר במקום אחר (לקוטי קמא, סימן לה):